

ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535: ศึกษากรณี เหตุรำคาญจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของในอาคาร¹

ธัญวลัย ยศกฤตวิทย์สกุล²

บทนำ

ปัญหาเกี่ยวกับเหตุรำคาญ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มีสาเหตุจากหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นมลพิษทางสิ่งแวดล้อม เช่น ฝุ่นละออง เสียงดังรบกวน กลิ่นเหม็น น้ำเน่าเสีย หรือแม้กระทั่งสารพิษจากการประกอบกิจการอุตสาหกรรมซึ่งเป็นกิจการที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพและต้องควบคุมโดยหน่วยงานของรัฐ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเหตุรำคาญจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของในอาคารซึ่งเกิดขึ้นในสถานที่เอกชน และเป็นปัญหาใกล้ตัวผู้อยู่อาศัยในอาคารหรือสถานที่เอกชนแล้วเหมือนจะเป็นเรื่องเล็กน้อยแต่กลับเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งทางร่างกายและจิตใจ ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบต่อตัวผู้ก่อเหตุรำคาญเอง หรือต่อบุคคลอื่นที่ต้องประสบเหตุดังกล่าวก็ตาม

ปัจจุบันการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้มีการก่อสร้างอาคารพักอาศัยในเขตพื้นที่ต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และส่งผลให้สถานที่พักอาศัยมีความแออัดขาดความเป็นระเบียบมีความสกปรกที่เกิดจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของในอาคาร ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการครอบครองไม่มีเวลาควบคุมดูแลหรือขาดสุขลักษณะที่ดีในการดูแลรักษาความสะอาด หรือจากสภาพความเจ็บป่วยของผู้เช่าหรือผู้อยู่อาศัยในอาคารและทำให้ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงได้รับความเดือดร้อนรำคาญ โดยเหตุรำคาญจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 บัญญัติไว้ในมาตรา 25 (1) ซึ่งเป็นกรณีที่เจ้าของหรือผู้เช่าอยู่อาศัยในอาคารได้เก็บสะสมหรือหมักหมมสิ่งของในอาคารจำนวนมาก จนสร้างความเดือดร้อนรำคาญหรือส่งผลกระทบต่อผู้ที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง

ปัญหาเหตุรำคาญจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของที่เกิดขึ้น ได้สร้างปัญหาให้กับประชาชน และสังคมอยู่เสมอ เช่น สำนักข่าว Thai PBS³ ได้มีการนำเสนอข่าวประชาชนในบางเขตเขตพื้นที่ได้มีการยื่นเรื่องร้องเรียนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ช่วยแก้ไขปัญหาคณะที่ชายคนหนึ่งอายุ 72 ปี มีอาชีพเก็บขยะและของเก่าขาย ได้เก็บสะสมขยะและสิ่งของไว้ในอาคารจำนวนมากจนล้นออกมาจากอาคาร

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535: ศึกษากรณีเหตุรำคาญจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของในอาคาร โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร. มัลลิกา พินิจจันทร์ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. ปภาศรี บัวสวรรค์ และ รองศาสตราจารย์กัทร กำประเสริฐ

²นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดขอนแก่น

³Thai PBS, ร้องเพื่อนบ้านเก็บขยะล้น หวั่นเป็นเชื้อไฟไหม้ [Online], available URL: <https://www.thaipbs.or.th/news/content/314818,2566> (กุมภาพันธ์, 23).

พักอาศัยเป็นระยะเวลานานถึง 10 ปี จนสร้างความเดือดร้อนรำคาญให้แก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง เนื่องจากการสะสมสิ่งขื่อนั้นทำให้ทัศนียภาพบริเวณใกล้เคียงขาดความสวยงาม สิ่งของที่เก็บสะสมส่งกลิ่นเหม็นรบกวนบุคคลอื่นและสร้างความกังวลแก่ผู้อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียงว่าสิ่งของที่สะสมไว้อาจเป็นเหตุให้เกิดเพลิงไหม้ขึ้นในพื้นที่ดังกล่าว

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมดูแลเรื่องเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นนั้น จะพบว่าประเทศไทยมีกฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุขฉบับแรก คือ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2477 ต่อมามีการแก้ไขเพิ่มเติมปี พ.ศ. 2482 เพื่อใช้บังคับในการดูแลกิจการสาธารณสุขของไทย และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเป็นพระราชบัญญัติสาธารณสุข เมื่อปี พ.ศ. 2484 ซึ่งมีการกำหนดเรื่องเหตุรำคาญไว้ในกฎหมายดังกล่าวเป็นครั้งแรก แต่การบังคับใช้กฎหมายนั้นยังไม่มีสิทธิภาพในการควบคุมแก้ไขปัญหาระเบิดเหตุรำคาญจึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายหลายครั้ง จนมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย เป็นพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายอีกสองครั้ง เมื่อปี พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2560 โดยมีวัตถุประสงค์ในการป้องกันและลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนเป็นหลักและได้ใช้บังคับมาจนถึงปัจจุบัน⁴

ตามที่ได้ศึกษาพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมจะเห็นได้ว่ากฎหมายดังกล่าวได้กำหนดให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งห้าม ระวัง และควบคุมแก้ไขเหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชนไว้ ตามมาตรา 28 ส่วนบทบัญญัติมาตรา 46 วรรคหนึ่ง กำหนดให้อำนาจเจ้าพนักงานสาธารณสุขที่ตรวจพบเหตุที่ไม่ถูกต้องหรือฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยไม่ชักช้า รวมถึงให้อำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำการนั้นแก้ไข ระวังเหตุหรือดำเนินการอื่นใด เพื่อลดผลกระทบต่อความเป็นอยู่ที่เหมาะสมของประชาชนเมื่อเกิดเหตุขึ้น ซึ่งรวมไปถึงการก่อเหตุรำคาญจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของ ตามมาตรา 25 (1) ด้วยตามสมควร นอกจากนี้ยังมีการกำหนดระวางโทษจำคุกหรือโทษปรับกับผู้ก่อเหตุรำคาญเอาไว้ในมาตรา 74 กรณีที่ผู้ก่อเหตุไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ในการระงับและจัดการเพื่อป้องกันเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นตามกฎหมาย

หากพิจารณาถึงบทบัญญัติดังกล่าว ยังมีปัญหาว่าการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุข มีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจที่เพียงพอหรือมีการกำหนดระยะเวลาในการควบคุม แก้ไข หรือระงับเหตุรำคาญไว้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพเพียงใด และการกำหนดบทลงโทษกับผู้ก่อเหตุรำคาญจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของ มีความเหมาะสมกับลักษณะของเหตุรำคาญแต่ละประเภทตามมาตรา 25 (1)-(5) หรือไม่ เนื่องจากเหตุรำคาญแต่ละลักษณะที่เกิดขึ้นนั้นมีความแตกต่างกันออกไป จึงทำให้เห็นได้ว่ายังมีประเด็นปัญหาที่ควรศึกษาอยู่หลายประการ ดังต่อไปนี้

⁴เทียม มกรานนท์, การปกครองส่วนท้องถิ่นกับงานสาธารณสุข, 2527, หน้า 169, อ้างถึงใน จรัสธรรมธนารักษ์, “การดำเนินคดีอาญาในความผิดเกี่ยวกับเหตุรำคาญตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535,” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549), หน้า 57.

1. ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับบทนิยามที่เกี่ยวข้องกับเหตุรำคาญจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของ ในอาคาร มาตรา 4

ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 25 (1) ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับเหตุรำคาญจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับเหตุรำคาญไว้ว่า “ในกรณีที่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้น ดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ (1) . . . มีการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของหรือก่อให้เกิดความเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ. . .”

หากพิจารณาถึงคำว่า การสะสมหรือหมักหมมสิ่งของ อันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบเหตุดังกล่าวให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ การที่จะทราบได้ว่าเหตุใดเป็นเหตุรำคาญตามมาตรา 25 (1) ได้นั้น จำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงความหมายของคำว่า “เดือดร้อน” ในเบื้องต้นก่อนว่า ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ประสบเหตุหรือที่ได้รับผลกระทบจากเหตุรำคาญนั้น ว่ามีอยู่เพียงใดและเข้าลักษณะที่เป็นความเดือดร้อนรำคาญแล้วหรือไม่ แล้วจึงจะวินิจฉัยถึงเหตุรำคาญตามมาตรา 25 (1) เนื่องจากบทบัญญัติมาตรา 25 ได้กำหนดถึงลักษณะของเหตุรำคาญเอาไว้หลายประเภท ซึ่งเหตุรำคาญในแต่ละประเภทย่อมได้ส่งผลกระทบที่เป็นความเดือดร้อนรำคาญกับผู้ประสบเหตุที่แตกต่างกันออกไป

เมื่อได้ศึกษาถึงเหตุรำคาญจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของ ตามมาตรา 25 (1) ประกอบกับบทบัญญัติมาตรา 4 จะเห็นได้ว่า บทนิยามที่เกี่ยวข้องกับเหตุรำคาญนั้นมิได้บัญญัติถึงคำว่า “เดือดร้อน” เอาไว้ด้วย จึงทำให้เกิดปัญหาการตีความคำว่า “เดือดร้อน” ที่เกิดจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของนั้น จะต้องมีความเดือดร้อนเพียงใดและต้องใช้หลักเกณฑ์ใดในการพิจารณาเพื่อวินิจฉัยถึงความเดือดร้อนที่ได้รับเนื่องจากบางครั้งเหตุรำคาญจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของนั้น มิได้ส่งผลกระทบที่เป็นความเดือดร้อนทางกายภาพโดยตรง แต่ก็อาจเป็นความเดือดร้อนรำคาญที่เกิดขึ้นในลักษณะอื่นแล้ว ซึ่งตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554⁵ ได้กำหนดความหมายคำว่า “เดือดร้อน” เอาไว้ว่าหมายถึง เป็นทุกข์ กังวล ไม่เป็นสุข และได้ให้ความหมายคำว่า “รำคาญ” ว่าหมายถึงระคายเคือง เช่น รำคาญหู รำคาญตา รำคาญเนื้อ รำคาญตัว รวมถึงทำให้เดือดร้อน เบื่อหน่าย ซึ่งการจะวินิจฉัยถึงความเดือดร้อนได้นั้นจะต้องพิจารณาถึงความหมายดังกล่าวมาประกอบกัน แต่ตามบทบัญญัติมาตรา 4 กลับมิได้กำหนดความหมายดังกล่าวเอาไว้ จึงทำให้เกิดปัญหาการวินิจฉัยถึงเหตุรำคาญตามกฎหมาย ซึ่งเป็นข้อบกพร่องของกฎหมายที่ยังไม่มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอ

นอกจากนี้ บทบัญญัติมาตรา 26 กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจห้ามผู้หนึ่งผู้ใดก่อเหตุรำคาญในที่สาธารณะหรือสถานที่เอกชนเอาไว้ แต่ตามบทบัญญัติมาตรา 4 กลับมิได้กำหนดถึงคำว่า

⁵พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [Online], available URL: <https://dictionary.orst.go.th/index.php,2566> (กุมภาพันธ์, 12).

“สถานที่เอกชน” เอาไว้ว่าหมายถึงสถานที่ใดแต่มีการกำหนดนิยามคำว่า “อาคาร” เอาไว้ว่าหมายถึง “ตึก บ้าน เรือน โรง ร้านคลังสินค้า สำนักงานหรือสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้” และกำหนดคำว่า “ที่หรือทางสาธารณะ” เอาไว้อย่างชัดเจนจึงทำให้เกิดการตีความคำว่า “สถานที่เอกชน” นั้นหมายถึงสถานที่ใด จะหมายความถึงอาคารที่เข้าอยู่หรือใช้สอยได้แล้วยังหมายความถึงสถานที่อื่นที่มีได้เข้าอยู่หรือใช้สอยด้วยหรือไม่ จึงทำให้เกิดปัญหาว่าเมื่อมีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในสถานที่อื่นที่มีใช้อาคาร หรือในที่หรือทางสาธารณะแล้วจะต้องพิจารณาว่าสถานที่นั้นคือสถานที่ใด ซึ่งการที่มีได้กำหนดนิยามดังกล่าวให้ชัดเจนจึงทำให้เกิดความสับสน เมื่อมีการกล่าวถึงคำว่าสถานที่เอกชนและอาคาร สลับกันไปมาในหลายมาตรา เช่น มาตรา 21 มีการกล่าวถึงสัญลักษณ์ของอาคาร ส่วนมาตรา 25 (3) กล่าวถึงเหตุรำคาญอันเกิดจากอาคาร หรือตามมาตรา 26 กล่าวถึงการห้ามก่อเหตุรำคาญในสถานที่เอกชน ซึ่งยังเป็นปัญหาเกี่ยวกับการตีความหมายของถ้อยคำดังกล่าว

ดังนั้น เมื่อนำกฎหมายมาใช้บังคับ จึงทำให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการตีความเกี่ยวกับบทนิยามตามมาตรา 4 ที่ต้องอาศัยเพื่อวินิจฉัยถึงเหตุรำคาญจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของตามมาตรา 25 (1) เช่น นิยามของคำว่าเค็คร้อน หรือคำว่าสถานที่เอกชน ที่ยังมิได้กำหนดไว้ให้ชัดเจน และทำให้เกิดความสับสนในการวินิจฉัยถึงเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นในอาคารและสถานที่เอกชนพร้อมกัน ซึ่งจะต้องพิจารณาจากบทนิยามดังกล่าวก่อนเสมอเพื่อให้ครอบคลุมไปถึงการวินิจฉัยเหตุรำคาญตามกฎหมาย โดยจะเห็นได้ว่าการตีความเกี่ยวกับบทนิยามนั้นยังเป็นปัญหาสำคัญในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายโดยเพิ่มบทนิยามที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนและครอบคลุม จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายให้เกิดประสิทธิภาพได้มากขึ้น

2. ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุข ในการควบคุมดูแลเหตุรำคาญจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของในอาคาร มาตรา 28 และมาตรา 46

เมื่อมีเหตุรำคาญเนื่องจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของ ตามมาตรา 25 (1) ประชาชนที่ได้รับความสะดวกหรือได้รับผลกระทบมีสิทธิร้องเรียนต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขในพื้นที่เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบเหตุรำคาญตามกฎหมาย เมื่อพบว่า เป็นเหตุรำคาญเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ก่อเหตุรำคาญให้ปรับปรุง แก้ไข หรือระงับเหตุรำคาญ ซึ่งตามมาตรา 28 วรรคหนึ่ง กำหนดให้มีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่กระทำการใดเพื่อระงับเหตุรำคาญตามที่ระบุไว้ในคำสั่งตามความเหมาะสม ส่วนมาตรา 28 วรรคสองกำหนดให้กรณีที่ไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจระงับเหตุรำคาญและจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญขึ้นอีก

ตามบทบัญญัติมาตรา 28 วรรคหนึ่ง เป็นการกำหนดให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นใช้ดุลพินิจกำหนดเวลาออกคำสั่งเพื่อควบคุมดูแลเหตุรำคาญตามความเหมาะสม แต่มาตราดังกล่าวกลับมิได้กำหนดเวลาที่ชัดเจนเอาไว้ว่า การควบคุมเหตุรำคาญนั้นควรมีหลักเกณฑ์ในการใช้ดุลพินิจเพื่อออกคำสั่ง

อย่างไรและภายในกำหนดเวลาใดจึงจะเกิดความเหมาะสม เช่น เหตุรำคาญจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของตามมาตรา 25 (1) จะมีความร้ายแรงน้อยกว่าเหตุรำคาญจากสถานประกอบการที่มีได้กำจัดสารพิษตามมาตรา 25 (3) และเมื่อมีเหตุรำคาญดังกล่าวเกิดขึ้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะต้องใช้ดุลพินิจเพื่อออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่เกิดเหตุระงับเหตุรำคาญในกำหนดเวลาใดจึงจะมีความเหมาะสมซึ่งตามมาตรา 28 วรรคหนึ่ง ยังไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์หรือระยะเวลาที่ชัดเจนไว้แต่อย่างใด

นอกจากนี้เมื่อมีการออกคำสั่งระงับเหตุรำคาญตามมาตรา 28 วรรคหนึ่งแล้ว แต่ไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่ให้แก่หรือระงับเหตุรำคาญ เจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องเข้าดำเนินการระงับเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นตามความจำเป็นตามมาตรา 28 วรรคสอง แต่บทบัญญัติดังกล่าวมิได้กำหนดเวลาไว้ว่า เจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องเข้าดำเนินการระงับเหตุรำคาญภายในกี่วันและคำว่าอาจจัดการตามความจำเป็น ก็มีได้กำหนดหลักเกณฑ์เอาไว้ว่าควรใช้ดุลพินิจพิจารณาอย่างไรจึงจะเรียกว่าเป็นการดำเนินการตามจำเป็นที่จะมีความเหมาะสมตามลักษณะของการก่อเหตุรำคาญแต่ละประเภทที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การใช้อำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีประสิทธิภาพและเกิดความเป็นธรรมกับผู้ก่อเหตุรำคาญจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของในอาคารซึ่งเป็นสถานที่เอกชน

ส่วนบทบัญญัติมาตรา 46 วรรคหนึ่ง กำหนดอำนาจให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขตรวจสอบเหตุที่ไม่ถูกต้องหรือมีการกระทำใดที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้โดยให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขแจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไปโดยไม่ชักช้า ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุขในการช่วยเหลือดำเนินการระงับเหตุรำคาญร่วมกับเจ้าพนักงานท้องถิ่น และตามมาตรา 46 วรรคสอง กำหนดว่าหากการกระทำตามวรรคแรกนั้น ได้ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ที่เหมาะสมของประชาชนให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำการไม่ถูกต้องหรือฝ่าฝืนกฎหมายนั้นแก้ไข ระงับเหตุหรือดำเนินการอื่นใดเพื่อแก้ไขหรือระงับเหตุได้ตามสมควร แต่บทบัญญัตินี้ดังกล่าวกลับมิได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานสาธารณสุขใช้ดุลพินิจให้มีการตรวจสอบสภาพกายและจิตใจของผู้ก่อเหตุรำคาญจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งในอาคาร เมื่อตรวจพบว่า มีพฤติกรรมหรือปรากฏจากพยานหลักฐานว่าผู้ก่อดังกล่าวนั้นอาจมีความผิดปกติทางร่างกายหรือจิตใจ เนื่องจากการก่อเหตุในลักษณะดังกล่าว ส่วนใหญ่มิได้เป็นอันตรายร้ายแรงถึงขนาดที่ต้องดำเนินการแก้ไขหรือระงับเหตุรำคาญในทันที และหากตรวจพบถึงความผิดปกติหรือความเจ็บป่วยนั้นก็อาจเป็นสาเหตุหรือข้อแก้ตัวอันควรจากการที่ไม่ได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 28 ซึ่งอาจได้รับการยกเว้นโทษได้ ตามบทบัญญัติมาตรา 74

ดังนั้น จึงมีประเด็นปัญหาว่าหากมีการตรวจสภาพจิตของผู้ก่อเหตุรำคาญก่อนวินิจฉัยถึงเหตุรำคาญหรือก่อนออกคำสั่งให้แก้ไขหรือระงับเหตุรำคาญตามกฎหมาย จะส่งผลดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุข และช่วยลดปัญหาการกระทำผิดซ้ำของผู้ก่อเหตุรำคาญได้หรือไม่ เนื่องจากผู้ก่อเหตุรำคาญบางรายอาจมิได้ตั้งใจฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย แต่การกระทำผิดอาจมีสาเหตุจากความผิดปกติทางจิตของผู้ก่อเหตุที่เรียกว่า โรคเก็บสะสมสิ่งของ หรือ Hoarding

Disorder ซึ่งเป็นโรคที่ผู้ป่วยมีแรงจูงใจในการเก็บสิ่งของเป็นจำนวนมากโดยผู้ป่วยมักเก็บสะสมสิ่งของเอาไว้จนสร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น ซึ่งสาเหตุของโรคนี้อาจเกิดจากพันธุกรรม ความผิดปกติทางสมอง หรือสภาพจิตใจที่เคยมีชีวิตที่ยากลำบาก จึงไม่สามารถควบคุมการกระทำของตนให้เป็นปกติได้ และอาการของโรคมักจะเกิดขึ้นร่วมกับภาวะทางจิตอื่น เช่น โรคซึมเศร้า โรควิตกกังวล หรือโรคกลัวการเข้าสังคม แต่ทั้งนี้ แพทย์สามารถทำการรักษาให้หายได้จากการใช้ยา หรืออาจรักษาด้วยการบำบัดทางด้านพฤติกรรม หรือความคิดเพื่อให้ผู้ป่วยกลับมาหายเป็นปกติได้⁶

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อควบคุมหรือระงับเหตุรำคาญตามกฎหมายนั้น ยังพบถึงปัญหาที่ยังต้องแก้ไข หากมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายโดยเพิ่มบทบัญญัติที่เกี่ยวกับอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 28 และเพิ่มอำนาจของเจ้าพนักงานสาธารณสุข ตามมาตรา 46 จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ยังต้องดำเนินการต่อไป เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับบทกำหนดโทษของผู้ก่อเหตุรำคาญจากการสะสมหรือหมกหม้มสิ่งของในอาคาร มาตรา 74

ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 74 บัญญัติให้บุคคลใดที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 28 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 28 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติมาตรา 74 มีการกำหนดโทษกับผู้ก่อเหตุรำคาญที่ฝ่าฝืน ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 28 วรรคหนึ่งและวรรคสาม หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการระงับเหตุรำคาญ ตามมาตรา 28 วรรคสอง เอาไว้ให้มีกำหนดเช่นเดียวกัน ทั้งที่การกระทำความผิดของผู้ก่อเหตุรำคาญตามมาตรา 25(1)-(5) นั้นมีลักษณะสาเหตุและผลกระทบที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งส่งผลโดยตรงให้มีการดำเนินการของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 28

ทั้งนี้ผู้ศึกษาเห็นว่า การที่มาตรา 74 มิได้แยกอัตราโทษกับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับเหตุรำคาญตามมาตรา 28 ให้แตกต่างกันตามลักษณะความผิดที่เกิดขึ้น จึงทำให้เกิดปัญหาในการเสนอเรื่องให้คณะกรรมการเปรียบเทียบปรับตามมาตรา 85 วรรคสาม ซึ่งการดำเนินการนั้นจะต้องอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติมาตรา 74 และทำให้การกำหนดโทษกับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับเหตุรำคาญไม่สอดคล้องตามลักษณะหรือความร้ายแรงของเหตุรำคาญแต่ละประเภทที่เกิดขึ้น โดยการกำหนดโทษในความผิดที่มีลักษณะร้ายแรงแตกต่างกัน เอาไว้ให้มีกำหนดเช่นเดียวกันย่อมทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพหรือขาดความเป็นธรรมกับผู้ก่อเหตุรำคาญและส่งผลต่อใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการกำหนดโทษในแต่ละเขตพื้นที่ให้มีความแตกต่างกันออกไป

⁶RAMA CHANNEL, งามาชาแนล ขับเคลื่อนสังคมไทยให้สุขภาพดี [Online], available URL: [https://www.rama.mahidol.ac.th/ramachannel/articleชอบเก็บสะสมสิ่งของ, 2566 \(กุมภาพันธ์, 11\).](https://www.rama.mahidol.ac.th/ramachannel/articleชอบเก็บสะสมสิ่งของ, 2566 (กุมภาพันธ์, 11).)

การที่มาตรา 74 กำหนดโทษกับผู้ก่อเหตุร้ายตามมาตรา 25(1)-(5) ตามมาตรา 28 เอาไว้ให้มีกำหนดเช่นเดียว ทั้งที่ลักษณะของความผิดแต่ละประเภทยังอาจมีความแตกต่างกัน เช่น เหตุร้ายจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของตามมาตรา 25 (1) เป็นเหตุร้ายที่ไม่เป็นอันตรายร้ายแรง เช่นเดียวกับเหตุร้ายที่เกิดขึ้นจากโรงงานหรือสถานประกอบการที่ไม่มีการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือการควบคุมสารพิษตามมาตรา 25 (3) ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า การบัญญัติกฎหมายไว้เช่นนั้น ย่อมส่งผลให้ราชการส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่มีการใช้ดุลพินิจพิจารณาอัตราโทษแตกต่างกันออกไป เนื่องจากมิได้แยกกำหนดโทษให้สอดคล้องกับความร้ายแรงของความผิดและผลกระทบที่เกิดขึ้นเพื่อให้ง่ายต่อการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว

ดังนั้นจึงทำให้เกิดปัญหาว่าการกำหนดโทษตามมาตรา 74 นั้นมีความเหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการปัญหาเหตุร้ายจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของในอาคาร ตามมาตรา 25 (1) ที่เกิดขึ้นให้มีความแตกต่างจากการก่อเหตุร้ายประเภทอื่นเพียงใด และการกำหนดบทลงโทษนั้นสอดคล้องกับลักษณะความผิดที่เกิดขึ้นหรือสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้ก่อเหตุร้ายในแต่ละประเภทได้เพียงใด นอกจากนี้ยังมีปัญหาต่อการเปรียบเทียบปรับของคณะกรรมการเปรียบเทียบ เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายในการพิจารณาเปรียบเทียบปรับ ตามมาตรา 85 วรรคสองและวรรคสามด้วยว่าควรใช้ดุลพินิจเปรียบเทียบอย่างไรจึงจะเกิดความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันตามลักษณะของความผิดที่เกิดขึ้น

ดังนั้น เมื่อนำกฎหมายมาใช้บังคับ จึงทำให้เห็นถึงปัญหาเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจเพื่อกำหนดโทษตามมาตรา 74 ที่มีได้แยกอัตราโทษความผิดของผู้ก่อเหตุร้ายเหตุร้ายจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของ ออกจากเหตุร้ายประเภทอื่นตามมาตรา 28 ประกอบกับมาตรา 25(1)-(5) ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้มีความชัดเจนเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความผิดที่เกิดขึ้นในแต่ละลักษณะจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ยังต้องดำเนินการต่อไป

บทสรุป

ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการป้องกันและลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนเป็นหลัก โดยมีการกำหนดเรื่องเหตุร้ายไว้ในกฎหมายดังกล่าว ซึ่งตามมาตรา 25 (1) ได้บัญญัติถึงเหตุร้ายจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของเอาไว้ โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการควบคุมดูแลเหตุร้ายไว้ในมาตรา 28 บัญญัติให้อำนาจเจ้าพนักงานสาธารณสุขในการช่วยเหลือเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการควบคุมดูแลเหตุร้ายตามมาตรา 46 และมีการกำหนดบทลงโทษทางอาญากับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเหตุร้ายไว้ในบทบัญญัติมาตรา 74

แต่การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวนั้น ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายฉบับที่ 2 เมื่อ พ.ศ. 2550 และฉบับที่ 3 เมื่อ พ.ศ. 2560⁷ ซึ่งกำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจประกาศพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญเพื่อระงับและจัดการเหตุรำคาญตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญขึ้นอีก แต่เมื่อมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมแล้ว ก็พบปัญหาการบังคับใช้กฎหมายฉบับดังกล่าวที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการแก้ไขหรือระงับเหตุรำคาญ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเกี่ยวกับบทนิยามที่เกี่ยวข้องกับเหตุรำคาญจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของในอาคารที่ยังไม่มีความชัดเจน ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุขในการควบคุมดูแลเหตุรำคาญที่มีได้กำหนดหลักเกณฑ์หรือระยะเวลาดำเนินการเอาไว้ และปัญหาเกี่ยวกับกำหนดบทลงโทษของผู้ก่อเหตุรำคาญที่ยังไม่มีความเหมาะสมหรือสอดคล้องกับเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นแต่ละประเภท ซึ่งบทความนี้ได้เปรียบเทียบความแตกต่างของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และส่วนที่ควรจะต้องมีการแก้ไขปรับปรุง ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับบทนิยามที่เกี่ยวข้องกับเหตุรำคาญจากการสะสมหรือหมักหมม สิ่งของในอาคาร มาตรา 4

กฎหมายเดิมตามมาตรา 4 บัญญัติไว้ว่า “ในพระราชบัญญัตินี้...” ขอเสนอแนะให้เพิ่มบทนิยามมาตรา 4 ใหม่ เป็น “ในพระราชบัญญัตินี้...”

“สถานที่เอกชน” หมายความว่า “สถานที่หรือทางที่มีใช้ที่หรือทางสาธารณะ โดยให้หมายความรวมถึงอาคารที่บุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ หรืออาคารที่บุคคลไม่อาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้เลยก็ตาม”

“เดือดร้อนรำคาญ” หมายความว่า “เป็นทุกข์ กังวล ไม่เป็นสุข ทำให้เดือดร้อน เบื่อหน่าย ทำให้รำคาญหู รำคาญตา รำคาญเนื้อ รำคาญตัว รวมถึงการกระทำ การละเว้นการกระทำอันอาจก่อให้เกิดการบาดเจ็บ เกิดภัยอันตราย ทำให้สูญเสียการมองเห็นการดมกลิ่น การได้ยิน เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย อนามัยหรือทรัพย์สิน และให้หมายความรวมถึง การรบกวนความสะดวกสบายของบุคคล เพื่อนบ้าน ชุมชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียง หรือผู้ที่ต้องประสบเหตุดังกล่าว”

2. ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุขในการควบคุมดูแลเหตุรำคาญจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของในอาคาร มาตรา 28 และมาตรา 46

กฎหมายเดิมตามมาตรา 28 บัญญัติไว้ว่า ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในสถานที่เอกชนให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นระงับเหตุรำคาญ

⁷พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 [Online], available URL: <http://web.krisdika.go.th/lawHeadContent.jsp?fromPage=lawHeadContent&formatFile=htm&hID=0,2566> (มีนาคม, 12).

ภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นว่าสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในอนาคต ให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

ในกรณีที่ไม่มี การปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจระงับเหตุรำคาญนั้นและอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีก และถ้าเหตุรำคาญเกิดขึ้นจากการกระทำ การละเลย หรือการยินยอมของเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับงานนั้น

ขอเสนอแนะให้แก้ไขใหม่เป็น มาตรา 28 “ในกรณีที่เหตุรำคาญเกิดขึ้นในสถานที่เอกชนให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นระงับเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่งโดยกำหนดให้ระยะเวลาในการออกคำสั่งนั้นเป็นไปตามรายละเอียดดังนี้

(1) หากเป็นกรณีการก่อเหตุรำคาญ ตามมาตรา 25 (1)(2) ให้กำหนดระยะเวลาที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งภายในเวลาอันสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่า 15 วัน

(2) หากเป็นกรณีการก่อเหตุรำคาญ ตามมาตรา 25 (3)(4) ให้กำหนดระยะเวลาที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งภายในเวลาอันสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่า 7 วัน

การกำหนดระยะเวลาตาม (1)(2) หากเป็นกรณีที่อาจเกิดอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพ ก็ให้การดำเนินการเป็นไปตามมาตรา 28 วรรคสาม ที่การออกคำสั่งต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา หากเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่าสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในอนาคต ให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

ในกรณีที่ไม่มี การปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจระงับเหตุรำคาญนั้นและอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีก ภายใต้กำหนดเวลา ดังนี้

(1) เมื่อมีการก่อเหตุรำคาญ ตามมาตรา 25 (1)(2) ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจเข้าไประงับเหตุรำคาญและอาจจัดการตามความจำเป็น ภายในกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน

(2) เมื่อมีการก่อเหตุรำคาญ ตามมาตรา 25 (3)(4) ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจเข้าไประงับเหตุรำคาญและอาจจัดการตามความจำเป็น ภายในกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า 7 วัน

ถ้าเหตุรำคาญเกิดขึ้นจากการกระทำ การละเลย หรือการยินยอมของเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับงานนั้น”

กฎหมายเดิมตามมาตรา 46 บัญญัติไว้ว่า ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขตรวจพบเหตุที่ไม่ถูกต้องหรือมีการกระทำใด ๆ ที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขแจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อดำเนินการ

ตามอำนาจหน้าที่ต่อไปโดยไม่ชักช้า และให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขซึ่งตรวจพบเหตุนั้นแจ้งต่อคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดหรือคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี พิจารณาดำเนินการตาม มาตรา 11

ขอเสนอแนะให้แก้ไขใหม่เป็น มาตรา 46 “ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขตรวจพบเหตุที่ไม่ถูกต้องหรือมีการกระทำใด ๆ ที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขแจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไปโดยไม่ชักช้า แต่หากเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้พบพฤติการณ์หรือพยานหลักฐานว่าผู้ก่อเหตุที่กระทำการไม่ถูกต้อง หรือฝ่าฝืนบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าว อาจมีความผิดปกติทางร่างกาย หรือจิตใจ ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขใช้ดุลพินิจให้มีการตรวจสภาพร่างกายหรือจิตใจของผู้ก่อเหตุในทาง การแพทย์เพื่อวินิจฉัยถึงความผิดปกติที่เกิดขึ้น ก่อนทำการแจ้งต่อคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดหรือ คณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี เพื่อให้พิจารณาดำเนินการ ตามมาตรา 11 หากมี การตรวจพบความผิดปกติของผู้กระทำผิดทางร่างกายหรือจิตใจ ให้ถือเป็นสาเหตุหรือข้อแก้ตัวอันควรจาก การที่มิได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมาย หรือตามอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งไม่ต้องรับ โทษทางอาญาตามบทบัญญัติมาตรา 74 แต่ไม่พ้นจากความรับผิดชอบแพ่ง ที่ยังต้องเสียค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้น จากการกระทำที่ไม่ถูกต้องนั้น”

3. ปัญหาเกี่ยวกับบทกำหนดโทษของผู้ก่อเหตุรำคาญจากการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของในอาคาร มาตรา 74

กฎหมายเดิมมาตรา 74 บัญญัติว่า ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามมาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 27 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 28 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ประกาศที่ออกตามมาตรา 28/1 วรรคสอง โดยไม่มีเหตุ หรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติ หน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามมาตรา 23 มาตรา 27 วรรคสอง หรือมาตรา 28 วรรคสอง ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ขอเสนอแนะให้แก้ไขใหม่เป็น มาตรา 74 “ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามมาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 27 วรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา 28/1 วรรคสอง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตาม มาตรา 23 มาตรา 27 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามมาตรา 28 วรรคหนึ่ง หรือวรรคสาม หรือ ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามมาตรา 28 วรรคสอง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัว อันสมควร และการดำเนินการนั้นได้เกิดจากการก่อเหตุรำคาญ ดังนี้

(1) กรณีการก่อเหตุร้ายตามมาตรา 25 (1)(2) กำหนดให้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

(2) กรณีการก่อเหตุร้ายตามมาตรา 25 (3)(4) กำหนดให้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

เอกสารอ้างอิง

จรัส ธรรมธนารักษ์. “การดำเนินคดีอาญาในความผิดเกี่ยวกับเหตุร้ายตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [Online]. Available URL: <https://dictionary.orst.go.th/index.php>, 2566 (กุมภาพันธ์, 12).

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 [Online]. Available URL: <http://web.krisdika.go.th/lawHeadContent.jsp?fromPage=lawHeadContent&formatFile=htm&hID=0>, 2566 (มีนาคม, 12).

RAMA CHANNEL. รามาชาแนล ขับเคลื่อนสังคมไทยให้สุขภาพดี [Online]. Available URL: <https://www.rama.mahidol.ac.th/ramachannel/article> ชอบเก็บสะสมสิ่งของ, 2566 (กุมภาพันธ์, 11).

Thai PBS. ร้องเพื่อนบ้านเก็บขยะล้น หวั่นเป็นเชื้อไฟไหม้ [Online]. Available URL: <https://www.thaipbs.or.th/news/content/314818>, 2566 (กุมภาพันธ์, 23).